

## «شکاف دیجیتال سوم» در کتاب‌فروشی‌ها

کتاب «شکاف دیجیتال سوم» از نظر چارچوب نظری ماکس وبر برای تحلیل پدیده‌های شکاف دیجیتال و نابرابری‌های دیجیتال در زمینه قشربندی اجتماعی استفاده می‌کند.

به گزارش سایت خبری پرسون، هدف کتاب شکاف دیجیتال سوم ارائه مفهوم قشربندی و نابرابری‌ها در فضای دیجیتال به منظور روشن شدن این امر است که آیا شکاف دیجیتال صرفاً اشکال سنتی نابرابری را گسترش می‌دهد یا اینکه شامل اشکال جدیدی نیز می‌شود؛ اشکال جدید که ممکن است شامل گرایش‌های متضادی باشند که نابرابری‌های سنتی را کاهش می‌دهند یا به شیوه‌های جدید نابرابری شکل می‌دهند. نابرابری‌هایی که در حوزه دیجیتال وجود دارد قطعاً با نابرابری‌های موجود در حوزه اجتماعی در هم تنیده‌اند.

این کتابی است درباره نابرابری‌ها و نحوه بازتولید آن‌ها به صورت آنلاین، پیامدهای اجتماعی آن‌ها، الگوهایی که از آن‌ها پیروی می‌کنند و روابطی که با نابرابری‌های آفلاین دارند. به طور دقیق‌تر، این کتاب در مورد وجه چند بعدی و پیچیدگی شکاف دیجیتال است و مستلزم این است که از تقسیم افراد به دو دسته کسانی که به اینترنت دسترسی دارند و کسانی که بدان دسترسی ندارند فراتر رویم. این تقسیم قطبی همان چیزی است که سطح اول شکاف دیجیتال نامیده می‌شود.

محققان و اندیشمندان به سطح دومی نیز پرداخته‌اند که مهارت‌های دیجیتال، هدف و خودمختاری در استفاده از آن را نیز شامل می‌شود. این مشخصه‌ها بهره‌گیری از اینترنت را به یک تجربه کیفی متمایز بدل کرده و بر نابرابری‌های ذاتی آن تأکید می‌کنند.

این کتاب بر نابرابری‌هایی که نویسنده آن را سطح سوم شکاف دیجیتال می‌نامد، متمرکز است، یعنی مزایایی که فرد از دسترسی متفاوت (سطح اول) به اینترنت و استفاده متفاوت (سطح دوم) از آن و توانایی بهره‌برداری از این مزایا در یک بازار دیجیتال محور برای بهبود فرصت‌های زندگی به دست می‌آورد.

این کتاب با عنوان *The Third Digital Divide, A Weberian Approach to Digital Inequalities* در سال ۲۰۱۷ توسط انتشارات روتلج منتشر شده است.

درباره نویسنده

ماسیمو راگنندا، مدرس ارشد در دانشگاه نورثومبریا، انگلستان است، جایی که او در مورد شکاف دیجیتال و رسانه‌های اجتماعی تحقیق می‌کند. او معاون رئیس گروه کاری شکاف دیجیتال (IAMCR) و همکار گروه تحقیقاتی اینترنت و جامعه نورث‌آمبریا است. او دوازده کتاب و مقالات متعدد به زبان‌های انگلیسی، اسپانیایی، ایتالیایی، پرتغالی و روسی تألیف کرده است.

قسمتی از متن کتاب

از نظر وبر قشربندی اجتماعی شامل سه بخش است: طبقه بر اساس موقعیت بازار و در اختیار داشتن ابزار تولید، به علاوه طرفیت‌ها و اعتبارات حرفه‌ای (مثلاً شایستگی‌ها)؛ منزلت بر اساس تفاوت‌های اجتماعی مربوط به افتخار یا پرستیژ که از طریق سبک زندگی (طرز پوشش، مسکن، طرز صحبت و غیره) به رسمیت شناخته می‌شوند؛ و در نهایت احزاب، یعنی گروه‌هایی از افراد که بر اساس خاستگاه، اهداف یا منافع با هم کار می‌کنند. این سه عنصر نقشی کلیدی در افزایش نابرابری‌های اجتماعی و دیجیتال دارند. در این مرحله، موضوع نابرابری اجتماعی باید همراه با تشریح ظهور آن در جوامع غربی به تفصیل مورد بحث و بررسی قرار گیرد.

مفهوم نابرابری‌های اجتماعی بسیار جذاب و بحث‌انگیز است. رشته‌هایی مانند جامعه‌شناسی و اقتصاد این موضوع را به طور گسترده تحلیل کرده‌اند و نمی‌توان گزارشی از همه اندیشمندان برجسته‌ای که سهمی در این بحث داشته‌اند، ارائه کرد. از پدران جامعه‌شناسی (دورکیم، وبر و مارکس) گرفته تا جامعه‌شناسان معاصر مانند گیدنز، بک و باومن در این مورد بحث کرده‌اند. گیدنز در کتاب مبانی جامعه‌شناسی (۲۰۰۶) که در آن به شدت تحت تأثیر ماکس وبر بوده است، استدلال می‌کند که قشربندی اجتماعی نظامی ساختار یافته از نابرابری‌ها بین گروه‌های اجتماعی است.

از دیدگاه او، می‌توان جامعه را متشکل از لایه‌هایی دانست که به صورت سلسله‌مراتبی ترتیب یافته‌اند و افراد ممتاز و محروم در آن نسبتی بالا به پایین دارند. قشربندی اجتماعی را می‌توان با عوامل متعددی تعیین کرد: منابع اقتصادی، قومیت، جنسیت، سن، وابستگی مذهبی، اعتبار یا قدرت. همانطور که چندین مطالعه تجربی نشان داده‌اند، تمام این عوامل در فضای دیجیتال نیز بازتولید می‌شوند. (صفحه ۱۰۱ و ۱۰۲)

کتاب شکاف دیجیتال سوم، رویکردی وبری به نابرابری‌های دیجیتال نوشته ماسیمو راگنندا و ترجمه علی راغب در ۲۳۰ صفحه، با شمارگان ۷۷۰ نسخه با قیمت ۱۴۰ هزار تومان در سال ۱۴۰۲ توسط انتشارات ققنوس منتشر شد.

